

تاریخ تحویل ۳۰
خرداد

سیستم های توزیع شده
بهار ۲۰۲۵

پروژه سوم

تعریف پروژه: پیاده سازی الگوریتم اجماع Raft

در این پروژه، شما باید الگوریتم Raft را پیاده سازی کنید؛ این الگوریتم یک پروتکل تکرار شده (Replicated) برای مدیریت لاگ در ماشین های حالت (State) است.

یک سرویس تکرار شده از طریق نگهداری نسخه های کامل از وضعیت (داده ها) در چندین سرور کپی، تحمل پذیری در برابر خرابی (Fault tolerance) را فراهم می کند. فرآیند تکرار باعث می شود سرویس حتی در صورت خرابی برخی از سرورها به دلیل توقف در عملکرد Crash یا ناپایداری شبکه (همچنان فعال باقی بماند. با این حال، چالش اصلی این است که در هنگام وقوع از کار افتادگی، سازگاری (Consistency) بین نسخه ها حفظ گردد.

الگوریتم Raft با سازمان دهی درخواست های مشتری به صورت یک توالی مشخص به نام «لاگ» (Log) اطمینان می دهد که همه سرورها نسخه ی یکسانی از لاگ را می بینند. هر سرور، دستورات (Commands) را به ترتیب در لاگ خود اعمال می کند و بنابراین، همگی وضعیت یکسانی را نگه می دارند.

اگر یک سرور از کار بیفتد و سپس بهبود یابد، Raft مسئول هماهنگ سازی و به روز رسانی لاگ آن خواهد بود. تا زمانی که اکثریت سرورها فعال باشند و بتوانند با هم ارتباط برقرار کنند، سیستم به کار خود ادامه می دهد. اگر اکثریتی وجود نداشته باشد، سیستم متوقف می شود اما پس از برقراری ارتباط مجدد، ادامه ی فرآیند از آخرین نقطه ممکن پیگیری خواهد شد.

در این پروژه، شما باید الگوریتم Raft را به صورت یک شی Object در زبان Go و با تابع های مرتبط پیاده سازی کنید، به گونه ای که قابل استفاده در یک ماژول بزرگ تر باشد.

مجموعه ای از نمونه های Raft باید از طریق RPC با یکدیگر ارتباط برقرار کرده و لاگ ها را هماهنگ نگه دارند. رابط Interface ماژول Raft شما باید از دنباله ای بی نهایت از دستورات شماره گذاری شده (ورودی ها) پشتیبانی کند. این ورودی ها به صورت اعدادی با شماره ی ایندکس Index ذخیره می شوند. هر ورودی که دارای ایندکس معتبر باشد، باید وارد لاگ شده و سپس به سیستم بزرگ تر تحویل داده شود.

لازم است تا طراحی خود را به خصوص با تمرکز ویژه بر شکل دوم از مقاله ی Raft (نسخه توسعه یافته-Extended Version) انجام دهید که در به همراه این دستورالعمل در فایل فشرده موجود است. این مقاله به طور دقیق اجزای

کلیدی طراحی از جمله ذخیره سازی پایدار، بازیابی پس از خرابی، و اعمال تغییرات پیکربندی در سیستم را توضیح داده است.

شروع کار با پروژه

کد اولیه به صورت فایل raft.go به همراه مجموعه ای از تست ها در فایل raft_test.go برای ارزیابی صحت پیاده سازی در اختیار شما قرار داده شده است. شما باید از این تست ها برای هدایت روند پیاده سازی خود و همچنین صحت عملکرد در سناریوهای مختلف استفاده نمایید. موفقیت در گذراندن این تست ها، معیار اصلی ارزیابی نهایی پروژه شما خواهد بود.

در زمان ارزیابی، تست ها بدون استفاده از پرچم -race اجرا خواهند شد. با این حال، اکیدا توصیه می شود که خودتان کد را با استفاده از پرچم -race بررسی نمایید تا مطمئن شوید پیاده سازی تان دارای شرایط رقابتی (race conditions) نیست.

برای شروع کار لازم است تا ابتدا پوشه کدها در پروژه های پیشین (6.5840) بروید و سپس با استفاده از دستور

```
$ cd src/raft1
```

به کدهای مورد نیاز این پروژه دسترسی پیدا کنید. سپس با اجرای دستور go test باید خروجی زیر را بگیرید:

```
$ go test
Test (3A): initial election (reliable network)...
Fatal: expected one leader, got none
--- FAIL: TestInitialElection3A (4.90s)
Test (3A): election after network failure (reliable network)...
Fatal: expected one leader, got none
--- FAIL: TestReElection3A (5.05s)
...
$
```

شکل ۱

برای پیاده سازی الگوریتم Raft، لازم است تکه کد مربوطه را به فایل raft.go اضافه نمایید. در این فایل، کد اولیه و همچنین مثال هایی از نحوه ارسال و دریافت RPC وجود دارد.

پیاده سازی شما باید از interface مشخص شده در زیر پشتیبانی کند، چرا که این interface توسط برنامه تست مورد استفاده قرار می گیرد. جزئیات بیشتر در کامنت های فایل raft.go ارائه شده است.

```
// create a new Raft server instance:
rf := Make(peers, me, persister, applyCh)

// start agreement on a new log entry:
rf.Start(command interface{}) (index, term, isleader)

// ask a Raft for its current term, and whether it thinks it is leader
rf.GetState() (term, isLeader)

// each time a new entry is committed to the log, each Raft peer
// should send an ApplyMsg to the service (or tester).
type ApplyMsg
```

شکل ۲

سرویسی که می‌سازید باید از تابع Make برای ایجاد نمونه‌ای از Raft استفاده کند.

```
Make(peers []*labrpc.ClientEnd, me int, persister *Persister,
    applyCh chan ApplyMsg)
```

- peers آرایه‌ای از کلاینت‌های RPC به صورت "peers []*labrpc" است که نمایانگر تمام سرورهای Raft در کلاستر (شامل سرور فعلی) هستند. ماژول Raft شما از این آرایه برای ارسال RPC به سایر سرورها استفاده خواهد کرد.

- me ایندکس سرور فعلی در آرایه peers است.

- persister یک شی برای ذخیره‌سازی وضعیت پایدار Raft مانند votedFor, currentTerm و log است تا در صورت ری‌استارت شدن سرور، این اطلاعات بازیابی شوند.

- applyCh یک کانال Channel است که ماژول Raft شما باید از آن برای ارسال پیام‌های ApplyMsg شامل آن entry از طریق این کانال ارسال شود.

تابع Start(command) از Raft می‌خواهد که فرآیند افزودن این فرمان به لاگ تکرارشونده را آغاز کند. این تابع باید بلافاصله خروجی دهد و منتظر کامل شدن فرآیند ثبت لاگ نماند. سرویس مورد انتظاری که شما پیاده می‌نمایید باید برای هر لاگ جدید که ثبت می‌شود، یک پیام از نوع ApplyMsg به کانال applyCh ارسال کند.

```
Start(command interface{}) (index int, term int, isLeader bool*)
```

توجه داشته باشید که حتی اگر این سرور رهبر باشد، هیچ تضمینی وجود ندارد که این دستور در نهایت تثبیت (Commit) شود (مثلاً اگر رهبر قبل از تثبیت، ارتباط خود را با اکثریت از دست بدهد).

GetState() (term int, isLeader bool*)

این متد، ترم فعلی سرور و اینکه آیا سرور خود را رهبر می داند یا خیر، باز می گرداند. تستر از این تابع برای بررسی وضعیت سرورها استفاده می کند.

ApplyMsg

این ساختار (Struct) برای ارسال دستورات تثبیت شده از ماژول Raft به ماشین حالت استفاده می شود. جزئیات فیلدهای آن مانند CommandIndex, Command, CommandValid و در فایل raft.go تعریف شده است. فایل raft.go شامل مثال هایی از ارسال و دریافت پیام های RPC مانند RequestVoteReply, RequestVoteArgs و sendRequestVote است.

نمونه های Raft شما باید از طریق پکیج labrpc موجود در مسیر src/labrpc و پیاده شده در پروژه اول با هم ارتباط برقرار کنند.

برنامه تست از نسخه اصلی labrpc توسعه داده شده در پروژه اول استفاده می کند. بنابراین حتی اگر شما برای شبیه سازی خطاهای شبکه آن را موقتاً تغییر دهید، در نهایت باید کد نهایی شما با نسخه اصلی labrpc سازگار باشد، چرا که ارزیابی شما بر همین اساس صورت خواهد گرفت.

نمونه های Raft شما فقط باید از RPC برای ارتباط استفاده کنند. اجازه استفاده از متغیرهای اشتراکی بین نمونه ها را ندارید.

قسمت 3A: انتخاب رهبر

در این بخش، باید مکانیزم انتخاب رهبر در الگوریتم Raft را پیاده سازی کنید. هدف اصلی این بخش، انتخاب یک رهبر در شرایط بدون از کار افتادگی و سپس جایگزینی رهبر جدید در صورت از کار افتادن رهبر فعلی یا قطع ارتباط آن است. همچنین باید پیام های AppendEntries بدون محتوای لاگ را نیز برای ارسال ضربان قلب (heartbeat) پیاده سازی کنید.

نکته راهنما:

- اجرای مستقیم پیاده سازی شما از Raft ممکن نیست؛ باید آن را با دستور زیر از طریق برنامه تست اجرا کنید:

```
$ go test -run 3A
```

- تصویر ۲ در مقاله به ویژه بخش ارسال و دریافت RequestVote RPCs و همچنین قوانین سرورها برای رای گیری و وضعیت (State) مربوط به انتخاب رهبر را با دقت دنبال نمایید.

- وضعیت انتخاب رهبر را که در تصویر ۲ آمده است برای ساختار Raft در فایل raft.go اضافه نمایید. همچنین نیاز است تا ساختاری برای نگهداری هر مدخل (Entry) لاگ تعریف نمایید.
- تابع های RequestVoteArgs و RequestVoteReply را کامل کرده و با تابع Make() یک حلقه پس زمینه ایجاد کنید که به صورت دوره ای رهبر بودن را بررسی کند.
- مطمئن شوید که سرور در صورت عدم دریافت پیام AppendEntries از رهبر، به وضعیت کاندیدا برمی گردد و درخواست رأی ارسال می کند.
- برنامه تست از شما می خواهد که ظرف کمتر از پنج ثانیه، رهبر جدید انتخاب شود.
- بازه زمانی بین ۱۵۰ تا ۳۰۰ میلی ثانیه برای تایمرهای انتخاب مناسب است. اگر همه سرورها در بازه های زمانی مشابه ای اقدام کنند، احتمال برخورد زیاد می شود.
- پیام های RPC باید هم برای دریافت رأی و هم برای ارسال heartbeat پیاده سازی شود.
- برای ساخت تایمر از go از time.Sleep() استفاده نکنید. به جای آن از time.Timer یا time.Ticker استفاده نمایید.
- برای عیب یابی می توانید با فراخوانی مجدد go test -run 3A نتایج را بررسی کنید.
- از دستور fmt.Println() برای چاپ وضعیت ها و کمک به اشکال زدایی استفاده کنید.
- اگر نمونه ای از Raft خاموش شود، باید با kill() متوقف شود. پیام های ناخواسته در این حالت می توانند باگ ایجاد کنند.
- ساختار پیام ها در فایل های تست نباید تغییر کند. اگر نیاز به متغیر جدید دارید، در ساختار خودتان اضافه نمایید.
- همه ارتباطات فقط باید از طریق RPC انجام شوند. نباید از متغیرهای مشترک بین نمونه ها استفاده کنید.

برای تست نهایی:

```
$ go test -run 3A
Test (3A): initial election (reliable network)...
... Passed -- 3.6 3 106 0
Test (3A): election after network failure (reliable network)...
... Passed -- 7.6 3 304 0
Test (3A): multiple elections (reliable network)...
... Passed -- 8.4 7 954 0
PASS
ok      6.5840/raft1 19.834sak
$
```

شکل ۳

هر خط Passed شامل پنج عدد است:

- مدت زمان اجرای تست (بر حسب ثانیه)
- تعداد کل سرورهای Raft
- تعداد پیامهای RPC
- حجم کل پیامهای RPC (بر حسب بایت)
- تعداد ورودیهای لاگ که ثبت شده‌اند

این اعداد ممکن است با سیستم شما تفاوت داشته باشند، اما برای بررسی صحت تقریبی اجرای تست‌ها مفید هستند. اگر مجموع زمان اجرای همه تست‌ها (در قسمت‌های ۳، ۴ یا ۵) از ۶۰۰ ثانیه بیشتر شود یا هر تست بیش از ۱۲۰ ثانیه طول بکشد، برنامه نمره دهی با شکست مواجه خواهد شد. در نهایت، تست‌ها بدون پرچم -race اجرا می‌شوند، اما شما باید همیشه مطمئن شوید که برنامه با پرچم -race نیز بدون خطا اجرا می‌شود:

```
$ go test -race -run 3A
```

قسمت 3B: ثبت لاگ

در این مرحله باید کد رهبر و پیرو (follower) را برای افزودن ورودی‌های جدید به لاگ پیاده سازی کنید، به گونه‌ای که اجرای دستور زیر با موفقیت انجام شود:

```
$ go test -run 3B
```

نکات راهنما:

- لاگ Raft از شماره ۱ شروع می شود، ولی برای ساده سازی می توانید آن را به صورت صفر مبنا در نظر بگیرید. در این صورت اولین ورودی (در ایندکس ۰) مقدار 0 term خواهد داشت که به شما اجازه می دهد اولین پیام AppendEntries شامل PrevLogIndex = 0 باشد.
- اولین هدف شما باید عبور از تست TestBasicAgree3B() باشد. با تابع Start() شروع کنید و کدی برای ارسال و دریافت ورودی های لاگ جدید از طریق پیام های AppendEntries بنویسید. هر ورودی ثبت شده باید برای همه پیروها ارسال شود و از طریق کانال applyCh در هر پیرو اعمال شود.
- باید محدودیت های رای گیری را نیز پیاده سازی کنید. برای این بخش به قسمت ۵.۴.۱ مقاله مراجعه کنید.
- ممکن است در کد خود حلقه هایی داشته باشید که منتظر رویداد خاصی هستند. این حلقه ها را بدون توقف اجرا نکنید، زیرا باعث کندی اجرای تست ها می شود. برای کنترل بهتر از condition variables استفاده کنید یا در هر دور از حلقه یک مکث کوتاه (مثلاً time.Sleep(10 * time.Millisecond)) اضافه کنید.
- اگر تستی شکست خورد، فایل raft_test.go را بررسی کرده و ببینید دقیقاً چه چیزی تست می شود.

مثال خروجی موفق از تست 3B:

```
$ time go test -run 3B
Test (3B): basic agreement (reliable network)...
... Passed -- 1.3 3 18 0
Test (3B): RPC byte count (reliable network)...
... Passed -- 2.8 3 56 0
Test (3B): test progressive failure of followers (reliable network)...
... Passed -- 5.3 3 188 0
Test (3B): test failure of leaders (reliable network)...
... Passed -- 6.4 3 378 0
Test (3B): agreement after follower reconnects (reliable network)...
... Passed -- 5.9 3 176 0
Test (3B): no agreement if too many followers disconnect (reliable network)...
... Passed -- 4.3 5 288 0
Test (3B): concurrent Start()'s (reliable network)...
... Passed -- 1.5 3 32 0
Test (3B): rejoin of partitioned leader (reliable network)...
... Passed -- 5.3 3 216 0
Test (3B): leader backs up quickly over incorrect follower logs (reliable network)...
... Passed -- 12.1 5 1528 0
Test (3B): RPC counts aren't too high (reliable network)...
... Passed -- 3.1 3 106 0
PASS
ok      6.5840/raft1  48.353s
go test -run 3B 1.37s user 0.74s system 4% cpu 48.865 total
$
```

شکل ۴

در خط "35.557s 6.5840/raft1 ok"، مدت زمان کل اجرای تست ها (زمان واقعی یا real) نشان داده می شود. عبارت user 0m2.556s نشان می دهد که زمان مصرف شده توسط پردازنده (نه در حالت انتظار یا خواب) فقط ۵.۲ ثانیه بوده است.

اگر زمان اجرای تست های 3B از ۶۰ ثانیه بیشتر شود یا زمان استفاده از پردازنده بیش از ۵ ثانیه شود، احتمال دارد در تست های بعدی با خطا مواجه شوید. بنابراین:

- از حلقه هایی که بدون توقف اجرا می شوند پرهیز کنید.
- از توقف های طولانی یا ارسال پیام های زیاد RPC اجتناب کنید.

قسمت 3C: پایداری

اگر سروری که بر پایه Raft ساخته شده، پس از راه اندازی مجدد بتواند ادامه کار را از جایی که متوقف شده از سر بگیرد، باید وضعیت پایدار خود را حفظ کرده باشد. شکل ۲ مقاله نشان می دهد که کدام وضعیت ها باید پایدار باشند. در پیاده سازی واقعی، وضعیت پایدار Raft باید در زمان تغییر، روی دیسک ذخیره شود و هنگام راه اندازی مجدد از دیسک بازیابی شود. در این تمرین، دیسک واقعی استفاده نمی شود، بلکه از شی ای به نام Persister برای شبیه سازی دیسک استفاده می کنید.

هرکس که تابع Raft.Make() را صدا بزند، باید یک شی Persister را که شامل آخرین وضعیت پایدار Raft است فراهم کند. Raft باید وضعیت خود را از Persister بخواند و در زمان تغییر آن را ذخیره کند. برای این کار باید از توابع ReadRaftState() و Save() استفاده شود.

وظیفه شما در این بخش این است که تابع های persist() و readPersist() را در فایل raft_go تکمیل نمایید تا امکان ذخیره و بازیابی وضعیت پایدار فراهم باشد. باید وضعیت را به آرایه ای از بایت ها تبدیل کنید (serialize) و سپس به شی Persister بدهید. برای این کار از انکودر labgob استفاده کنید (مشابه gob در زبان Go). توجه کنید که فیلدهایی با حروف کوچک را نمی توان انکود کرد.

در حال حاضر، می توانید مقدار nil را به عنوان آرگومان دوم Save() ارسال نمایید. در بخش هایی از کد که وضعیت پایدار تغییر می کند، تابع persist() را فراخوانی کنید. پس از انجام این مراحل، باید همه تست های بخش 3C را با موفقیت بگذرانید.

نکته مهم: احتمالاً باید الگوریتم بازگرداندن nextIndex را به گونه ای پیاده سازی کنید که بیش از یک ورودی را عقب بزند. برای این کار به صفحه ۷ و ۸ مقاله Raft مراجعه کنید.

یک پیام رد ممکن است شامل موارد زیر باشد:


```
XTerm: term in the conflicting entry (if any)
XIndex: index of first entry with that term (if any)
XLen: log length
```

شکل ۵

سپس منطق رهبر می تواند به شکل زیر باشد:

```
Case 1: leader doesn't have XTerm:
  nextIndex = XIndex
Case 2: leader has XTerm:
  nextIndex = (index of leader's last entry for XTerm) + 1
Case 3: follower's log is too short:
  nextIndex = XLen
```

شکل ۶

نکته:

- تست های بخش 3C سخت تر از 3A و 3B هستند. خطاهایی که در این بخش می افتد ممکن است به دلیل مشکلاتی در کد بخش های قبلی باشد.

نمونه ای از اجرای موفق تست های 3C:

```
$ go test -run 3C
Test (3C): basic persistence (reliable network)...
... Passed -- 6.6 3 110 0
Test (3C): more persistence (reliable network)...
... Passed -- 15.6 5 428 0
Test (3C): partitioned leader and one follower crash, leader restarts (reliable network)...
... Passed -- 3.1 3 50 0
Test (3C): Figure 8 (reliable network)...
... Passed -- 33.7 5 654 0
Test (3C): unreliable agreement (unreliable network)...
... Passed -- 2.1 5 1076 0
Test (3C): Figure 8 (unreliable) (unreliable network)...
... Passed -- 31.9 5 4400 0
Test (3C): churn (reliable network)...
... Passed -- 16.8 5 4896 0
Test (3C): unreliable churn (unreliable network)...
... Passed -- 16.1 5 7204 0
PASS
ok      6.5840/raft1    126.054s
$
```

شکل ۷

پیشنهاد: تست ها را چندین بار اجرا کنید تا مطمئن شوید که اجرای شما پایدار است و در همه دفعات نتیجه PASS چاپ می شود.
مثال:

```
$ for i in {0..10}; do go test; done
```

شکل ۸

قسمت 3D: فشرده سازی لاگ

در حال حاضر، وقتی یک سرور ریپوت می شود، تمام لاگ Raft را مجدد اجرا می کند تا وضعیت را بازیابی کند. اما برای سیستم هایی که مدت طولانی کار می کنند، این روش به صرفه نیست. در این بخش، باید پیاده سازی خود را طوری تغییر دهید که از وضعیت لحظه ای سیستم (snapshot) استفاده کند و بخش قدیمی لاگ را حذف کند. این کار باعث کاهش داده های ذخیره شده و افزایش سرعت راه اندازی می شود.
اما اگر یک پیرو (follower) بسیار عقب تر از رهبر باشد و لاگ های مورد نیاز حذف شده باشند، رهبر باید یک snapshot کامل به همراه لاگ فعلی ارسال کند.
برای این کار باید تابع زیر را پیاده سازی کنید که توسط سرویس فراخوانی می شود:

```
Snapshot(index int, snapshot []byte)
```

توضیحات:

- در آزمایش 3D، برنامه تست به صورت دوره ای Snapshot() را صدا می زند.
  - پارامتر index نشان دهنده آخرین ورودی لاگی است که در snapshot آمده. باید لاگ هایی که قبل از این اندیس هستند را حذف کنید.
  - باید InstallSnapshot را نیز پیاده سازی کنید تا رهبر بتواند به یک پیرو عقب مانده، وضعیت جدید را با snapshot ارسال کند.
- وقتی سروری InstallSnapshot دریافت کرد، باید snapshot را در قالب یک ApplyMsg از طریق applyCh به سرویس ارسال کند.
- اگر سروری کرش کند، باید وضعیت را از داده های پایدار (persisted) و snapshot بازیابی کند. برای این کار، هنگام ذخیره وضعیت با snapshot.persister.Save() را نیز به عنوان آرگومان دوم ارسال کنید. اگر snapshot وجود ندارد، مقدار nil ارسال کنید.

نکات مهم:

- کد خود را طوری تغییر دهید که فقط بخش از لاگ را ذخیره کند. مثلاً لاگ را از اندیس X به بعد نگه دارید و بقیه را با Snapshot(index) حذف کنید.
- رایج ترین دلیل شکست تست اول 3D این است که پیروها برای به روز شدن بیش از حد زمان می گیرند.
- اگر رهبر لاگ کافی برای پیرو نداشته باشد، باید پیام InstallSnapshot ارسال کند.
- کل snapshot را در یک پیام InstallSnapshot بفرستید (از مکانیزم offset استفاده نکنید).
- لاگ های قدیمی را طوری حذف کنید که اشاره گرها (pointers) از بین بروند و garbage collector بتواند حافظه را آزاد کند.
- زمان مناسب برای اجرای همه تست های بخش سوم ($3A+3B+3C+3D$) بدون race -حدود ۶ دقیقه و با race -حدود ۱۰ دقیقه است.

نمونه اجرای موفق تست های 3D:

```
$ go test -run 3D
Test (3D): snapshots basic (reliable network)...
... Passed -- 3.3 3 522 0
Test (3D): install snapshots (disconnect) (reliable network)...
... Passed -- 48.4 3 2710 0
Test (3D): install snapshots (disconnect) (unreliable network)...
... Passed -- 56.1 3 3025 0
Test (3D): install snapshots (crash) (reliable network)...
... Passed -- 33.3 3 1559 0
Test (3D): install snapshots (crash) (unreliable network)...
... Passed -- 38.1 3 1723 0
Test (3D): crash and restart all servers (unreliable network)...
... Passed -- 11.2 3 296 0
Test (3D): snapshot initialization after crash (unreliable network)...
... Passed -- 4.3 3 84 0
PASS
ok      6.5840/raft1 195.006s
```

شکل ۹

نکات لازم جهت تحویل:

- مهلت ارسال در سربرگ تمرین همچنین در ایلرن درج شده است.
- قالب تمرینات به صورت $\text{\LaTeX}$ تنها در Template تمرینات مورد پذیرش است. (قالب Template در سامانه ایلرن در دسترس است).
- فایل تمرین ارسالی باید شامل فایل های مورد نیاز به جهت اجرای فایل $\text{\LaTeX}$ به همراه PDF و همچنین کدهای پیاده سازی شده باشد. نام این فایل را به صورت زیر انتخاب کنید:

PR3_Student#_Name

- ارسال با تاخیر پروژه، تنها طبق قوانین درس امکان پذیر است.
- در صورت وجود هرگونه سوال یا ابهام می توانید با خانم الهام رحیمی و آقای هادی قوامی نژاد از طریق ایمیل های e.rahimii@ut.ac.ir و hadighavaminejad@ut.ac.ir در ارتباط باشید.